

IP 1276/2011
PC 809/2014

8.32

REPUBLIKA SLOVENIJA	
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO	
LJUBLJANA	
2	
Dobila št. 97/	27-06-2014
Št. _____	Pril. _____

REPUBLIKA SLOVENIJA
VIŠJE SODIŠČE V LJUBLJANI

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Višje sodišče v Ljubljani je v senatu višjih sodnikov in višje sodnice
kot predsednice, kot poročevalca in
kot člana,

v pravdni zadevi tožeče stranke: SAZAS, Združenje skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije, ki jo zastopa Odvetniška pisarna Sluga, o.p., Ljubljana, zoper toženo stranko: 1. Republika Slovenija, ki jo zastopa Državno pravobranilstvo v Ljubljani, Šubičeva 2, Ljubljana, 2.

, Kotnikova 6, Ljubljana, ki ga zastopa Odvetniška pisarna Petek, d.o.o., Ljubljana,

zaradi preklica izjave, opravičila in plačila denarne odškodnine,

odločalo o pritožbi tožeče stranke proti sodbi Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. I P 1276/2011 z 12.11.2013,

in na seji 11. junija 2014

RAZSODILO:

- I. Pritožba se zavrne in se izpodbijana sodba potrdi.
- II. Tožena stranka sama krije stroške za odgovor na pritožbo.

OBRAZLOŽITEV:

1. Toženec je za časnik Nedeljski dnevnik izjavil, da naj se slovenski glasbeniki in zlasti izbranci, ki jim pripada največji del Szaszovega kolača, manj ukvarjajo s politiko in lobiranjem ter naj raje skušajo dvigniti kakovost glasbe, da jih bodo ljudje hoteli poslušati in si bodo tako posledično zagotovili več predvajanj in zaslužka.
2. Tožeča stranka je svoj nedenarni in denarni odškodninski zahtevek utemeljevala s tezo, da takšna izjava nedopustno posega v njeno čast in dobro ime.
3. Sodišče prve stopnje je denarni zahtevek in oba nedenarna zahtevka zavrnilo.
4. Proti sodbi vlaga pritožbo tožeča stranka. Sklicuje se na vse zakonske pritožbene razloge iz 338. člena ZPP¹ in sodišču predlaga, naj sodbo spremeni in zahtevkom ugodí, če ne, naj sodbo potem vsaj razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v nov postopek. Pritožnica nadrobno argumentira, zakaj naj bi se izjava povsem oziroma dovolj določno nanašala na funkcionarje tožeče stranke. Sklicuje se na stališče, da ni potrebno, da je oškodovanec v izjavi določno imenovan, marveč zadošča, da je razpoznaven. Izjavo toženca umešča tudi v sovražni kontekst. Ob argumentaciji o protipravnosti toženčevega ravnanja se opira tudi na nesporno dejstvo, da je bil toženec o vsebini članka obveščen in je torej moral vedeti, v kakšen kontekst bo umeščena tudi njegova izjava.
5. Pritožba je bila vročena tožencema. Prvotoženka je na pritožbo tudi odgovorila in predlagala njeno zavrnitev.
6. Pritožba ni utemeljena.

---

¹ Zakon o pravdnem postopku (Ur.l. RS, št. 73/2007-uradno prečiščeno besedilo; ter še poznejše spremembe tega predpisa)

7. Pritožbeno sodišče soglaša z večkrat nakazanim pritožničnim izhodiščem, da vsebine morebitne protipravne izjave ni pravilno presojati le dobesedno in v izrecni luči, marveč je treba iskati njen pravi pomen. Jezik namreč ni matematično izrazno sredstvo, kjer je sistem govornice utemeljen na aksiomih in stvarno temelječi geometriji ter je zato razmeroma določen in enoznačen. Jezik je, nasprotno, medij, sredstvo med idejami govornice ter percepcijo naslovnika. Ta komunikacija je večplastna; posredovanje je lahko bolj ali manj dobesedno ali neposredno, hkrati pa lahko vsebuje tudi implicitne pomene, besedna slikanja, metaforično govornico, uporabo jezikovnih figur (npr. evfemizem, aluzija, katahreza, ironija), vzbuja asociacije in podobno. Uporaba vsega tega jezikovnega inštrumentarja je varovana z ustavno svobodo izražanja (39. člen Ustave).
8. Po drugi strani pa je tudi res, da je jezik lahko spotakljiv, neroden, meglen. V teh primerih ali pa v primeru, ko zaradi govornice jezikovne neokretnosti, lahko celo nespretnosti in neznanja ali pa, navsezadnje, zaradi idejne praznine in nedomišljenosti govornice, sporoča nekaj drugega, kot je govornec želel ali pa sporoča neko vsebino, čeprav govornec ni ničesar določnega mislil.
9. Tudi takšna, sama sebe iščoča izraznost je predmet ustavnopravne zaščite svobode izražanja.
10. Kdaj pa se kakršnakoli že izrazna oblika svobode izražanja obrne zoper samo sebe in postane protipravna? Razmeroma splošen, a ustavnopravno zanesljivo točen odgovor je, da tedaj, ko nesorazmerno poseže v kakšno drugo ustavno pravico. Nesorazmernost posega je vselej predmet konkretne presoje. Na načelni ravni si je tako mogoče prav enako zamisliti, da bo kot protipravno presojeno dobesedno (eksplicitno) izražanje, kakor tudi, da bo takšne presoje deležno izražanje v prisposodobah ali izražanje z uporabo jezikovnih figur. Precej manj verjetno, a spet ne povsem izključeno, pa je, da bo protipravno postalo prazno besedičenje ali pavšalno izrekanje.
11. Pogoji za ugotovitev protipravnosti namreč je, da je nek pomen, ki ga prenaša jezik kot komunikacijsko sredstvo, možno razmeroma jasno izluščiti iz izrečenega ali zapisanega besedila. Ni ovira, če ta pomen doženemo šele z metodo komunikacijske razlage, ki upošteva jezikovne figure, razmeroma čvrste asociacije in aluzije ali če pravi pomen sodoloča šele kontekst. Vendar pa ta razlaga vseeno ne sme biti povsem oddaljena od

nekega objektiviziranega temelja. Velja drugače kot pri leposlovnem besedilu, ki si ga bralec prosto razlaga in je zato iskanje pravega pomena izrazito svobodno ter prosto odvisno od bralčeve svobodne percepcije besedila. Ko pa gre za razlago besedila, ki je predmet sodne presoje, tedaj mora biti ustrezno objektivizirana. Hkrati je treba pomen, ki ga ugotavljamo, pripisati tistemu, ki ga je izrekel.

12. Če pa je pomen izraženega bolj ali manj v zraku ter o njem več ali manj ugibamo (torej, ko z lastno percepcijo pripisujemo govorniku nek eventualen pomen), tedaj ga je izjemno težko opredeliti kot protipravnega. A kot je bilo že rečeno, vse je odvisno od okoliščin konkretnega primera. Na primer od skrbnosti, ki jo je glede na usodnost izrečenega za ustavne pravice drugih mogoče naložiti v govornikovo breme.
13. Ko gre za vprašanje posega z izražanjem v ustavne pravice drugih, se je treba vprašati po treh komunikacijskih prvinah: a) ali je pomen izraženega mogoče pripisati subjektu izražanja, b) kakšen je pomen (vsebina) izjave in c) ali je mogoče razpoznati objekt verbalnega napada.
14. Pritožbeno sodišče ugotavlja, da ravno presoja teh treh prvina v konkretnem primeru pokaže, da je iskanje protipravnega oziroma nedopustno škodljivega v sporni izjavi podobno iskanju igle v senu. To velja prav za vse prvine te izjave.
15. Konkretna trditve o dejstvu, ki bi utegnile biti neresnične, v sporni izjavi ni. Pomen morebitne konkretne trditve bi lahko dognali šele z izjemno ekstenzivno razlago besedila.
16. Vrednotne sodbe so načeloma dopustne. Te, ki so vsebovane v sporni izjavi, na noben način ne dosejajo ravni nedopustnosti. Stališče, da nekdo v javni sferi ravna politično in da lobira, je običajno dopustno izražanje o javnem delovanju. O splošni dopustnosti izjave, da je nivo slovenske glasbe nizek, pa sploh ni mogoče izgubljati dosti besed. Svoje stališče o kakovostni ravni nekega kulturnega ali družbenega ustvarjanja vsak lahko javno pove. Povsem nepomembno je, ali je zato strokovno usposobljen ali ne. Gre za svobodo izražanja.

17. Tudi subjekt, na katerega naj bi se kakšen izmed možnih razlagalnih pomenov izjave sploh lahko nanašal, je v obravnavani zadevi izrazito nedoločen. Predmet izjave je v resnici bolj objekt, namreč celotna glasbena scena, katere sestavni del je tudi tožeča stranka.
18. In nazadnje, samemu subjektu izražanja ni mogoče pripisati vseh mogočih razlagalnih pomenov izjave, saj so ti sodoločeni s kontekstom objave. Ne glede na nesporno dejstvo, da je toženec za nameravano objavo vsebine pisma družbe Akin vedel, je njegova izjava tako nedoločena (pavšalna), da niti v kontekstu članka ne dobi jasne osti, ki bi merila v konkretno ravnanje tožeče stranke. Nanaša se, kot že rečeno, na sceno kolektivnega uveljavljanja avtorskih pravic ter na slovensko glasbeno sceno nasplošno.
19. Čim je tako, da bi bilo iskanje morebitne razlage besedila, v katerem bi se hkrati združile vse potrebne prvine nedopustnega, torej protipravnega ravnanja² primerjivo z iskanjem igle v senu, bi omejevanje tovrstnega izražanja poseglo v samo nedotakljivo sredico ustavno varovane svobode izražanja iz 39. člena Ustave.
20. Iz navedenih razlogov pritožba ni utemeljena. Ker ob tem niso podani niti razlogi, na katere je treba paziti po uradni dolžnosti, je pritožbeno sodišče pritožbo zavrnilo in izpodbijano sodbo potrdilo (procesno pooblastilo iz 353. člena ZPP).
21. Tudi če bi bila pritožba tožeče stranke utemeljena, tožena stranka v odgovoru na pritožbo ni navedla ničesar takšnega, kar bi v takšnem primeru vplivalo na njen procesni položaj (ga izboljšalo tako, da bi sodišče sodbo namesto spremenilo, razveljavilo) in zato stroški za to vlogo za pravdo niso bili potrebni (155. člen ZPP).

Ljubljana, 11. junij 2014

Predsednica senata:
I.r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pristojne
sodne osebe:

² Nedopustna vrednotna sodba ali/in neresnična izjava; odgovoren subjekt, ki to izjavo izreka ter sorazmerno jasno določen in konkretiziran subjekt, na katerega se izjava nanaša.